

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ"

II Всеукраїнська науково-практична конференція

ЖУРНАЛІСТИКА ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
в контексті становлення
громадянського суспільства в Україні та світі:
виклики, тенденції, перспективи

15 березня 2024

Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет журналістики

ЖУРНАЛІСТИКА ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ І В СВІТІ: ВИКЛИКИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(Одеса, Національний університет «Одеська юридична академія»,
15 березня 2024 року)

Одеса 2024

Відповідальний за випуск:

Скалацька Олена Віталіївна

– доктор філософських наук, доцент, декан факультету журналістики
Національного університету «Одеська юридична академія»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [наук. ред.
В.Колкутіна, упоряд. Ю.Грушевська]. Одеса: Національний університет
«Одеська юридична академія», 2024. 151 с.

Матеріали конференції присвячені визначенню перспективних напрямів
досліджень журналістики й соціальних комунікацій.

Призначається для науковців і викладачів у галузі соціальних комунікацій, а
також аспірантів, студентів і широкого кола читачів.

Матеріали публікуються в авторській редакції.

РОЛЬ МЕДІЙНОГО ВІДОБРАЖЕННЯ У ФОРМУВАННІ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ В СУСПІЛЬСТВІ.....	105
Семенова Катерина	
ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	109
Сіміцар Владислав	
ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю НА ПРИКЛАДІ ВІДЕОІНТЕРВ'Ю ВЛАДИСЛАВА СІМІЦАРЯ З ДМИТРОМ ВОЛКАНОВИМ	114
Стеколыщикова Валентина	
ТЕКСТОТВОРЧИСТЬ ЖУРНАЛІСТА ТА СОЦІАЛЬНЕ СЬОГОДЕННЯ: АМБІВАЛЕНТНІСТЬ ВІДОБРАЖЕННЯ, ХАЙПОВІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА...	119
Тодоров Ігор	
КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВИМІР НОВІТНІХ БЕЗПЕКОВИХ УГОД УКРАЇНИ	122
Чабала Уляна	
НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ.....	125
Цилосані Анна	
ОСОБИСТИЙ БРЕНД ЯК ФОРМА ПРОСУВАННЯ ПСИХОЛОГІВ ТА ЕКСПЕРТІВ (НА ПРИКЛАДІ КАТЕРИНИ ЛАЗОР)	128
Чубук Олег	
МЕТАМОРФОЗИ НОВИННОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ «РОЛІ» СМАРТФОНА У ВИРОБНИЦТВІ Й ОТРИМАННІ НОВИН	133
Шкрабак Єлизавета	
ПРОПАГАНДА ЗА ДОПОМОГОЮ СИМВОЛІВ У XX-XXI СТОЛІТТІ.....	138
Шмаленко Юлія Іванівна	
СВОБОДА СЛОВА ЧИ ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ДИНАМІКА ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ЩОДО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ НАД ІНТЕРНЕТ-КОНТЕНТОМ.....	141
Яковенко Олексій	
МЕТОДИКИ АНТИПРОПАГАНДИСТСЬКОГО ВПЛИВУ ПІД ЧАС ВІЙНИ	146
Автори	
	150

Чабала Уляна

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ

У тезах систематизовано та викладено основні напрямки розвитку військової журналістики в Україні.

Ключові слова. Військова журналістика, психологія, медицина, право, акредитація, об'єктивна інформація, емпатія.

The theses systematize and outline the main directions of the development of military journalism in Ukraine.

Keywords. Military journalism, psychology, medicine, law, accreditation, objective information, empathy.

Події, що відбуваються в нашій країні з 2014 року суттєво вплинули на всі сфери людського життя. Особливо це торкнулося інформаційної сфери – медійники мали швидко укріпити свої знання та оволодіти новими навичками та вміння працювати відповідно до військової ситуації. Хочу наголосити, що до 2014 року військову журналістику вважали не потрібною, адже суспільство країни не мало потреби у морально-психологічній підготовці до кривавих, жорстоких битв за виборювання власних, законних територій своєї держави. Війна та жорстокі конфлікти здавалися страшними казками наших предків – у сучасному світі цього просто не може бути.

Військова журналістика потребує особливих знань, умінь та навичок, що не притаманні сфері цивільних масмедіа. Наприклад, у Львівському вищому військово-політичному училищі курсантів-журналістів навчали всьому, що мають знати військові, щоб вони «знали всю військову систему зсередини». Задумкою багатьох учених, така підготовка різко розмежовувала військову журналістику з універсальною та в більших випадках модифікувалася в пропаганду. То ж більшість вищих навчальних закладів спрямовували підготовку на зрощення універсального журналіста. Ця підготовка допомогла швидко переналаштуватися та створити мілітарні

видання, що мали на меті об'єктивно і широко висвітлювати тогочасну проблематику нашої армії, повідомляти про перебіг подій та складних ситуацій у зоні бойових дій, питання щодо реформування військових, показ захисників держави у позитивній репутації та хорошого іміджу для усвідомлення читачів преси. [3, с.5]

Проте таке формування було нелегким, враховуючи період пацифістичної журналістики. Не секрет, що станом на грудень 2014 року кількість медійників, загиблих на україно-російській війні, побила усі антирекорди. За інформацією Національної спілки журналістів України, від початку повномасштабного російського вторгнення загинуло понад 70 працівників ЗМІ та журналістів через агресію окупантів. [1]

Висвітлення воєнної ситуації – одне з найскладніших завдань для будь-якої журналістської організації або журналіста, і не тільки через небезпеку здоров'я та життя. Сучасний мілітарний журналіст поєднує в собі дуже багато персоналіїв: військовий, психолог, оператор, фотограф, літератор, санітар/ -ка з першої домедичної допомоги. [2, с.270] Окрім цього, специфіка роботи також відрізняється. Візьмемо, як приклад інтерв'ювання з військовими та постраждалими – потрібно враховувати специфіку служби, статус, субординацію та не забувати про емпатію та підтримку. Отже, задля зменшення кількості жертв та піднесення рівня ЗМІ – сучасна військова журналістика має розвиватися з огляду на декілька напрямків:

Перший напрямок – професійний. Журналістам важливо навчитися подавати об'єктивну картину подій, незважаючи на отримання уривчастої, часом суперечливої та емоційної інформації, а також знати специфіку роботи у прифронтових та фронтових зонах.

Другий напрямок – психологічний. Військовий журналіст – це людина, яка співпрацює з людьми, що перебувають у різних станах: посттравматичний синдром, шок та ін. І важливо навчитися правильно доносити до них інформацію, підтримувати та направляти, а також бути уважним до деталей, які доносять люди. До того ж треба бути готовим

стримувати та підтримувати свій емоційний стан, боротися з вигоранням, адже журналісти постійно в оточенні інформаційного кола війни.

Третій напрямок – медичний. Військовий журналіст має вміти надавати допомогу собі та оточуючим у разі нештатної ситуації. Тобто, мати знання, уміння та навички з першої домедичної допомоги.

Четвертий напрямок – правовий. Військовий журналіст має знати та використовувати нормативно-правову базу для добросовісної роботи. Наприклад, норми Законів України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналістів» (ст. 15), «Про інформацію» (ст. 25), Наказ Головнокомандуючого ЗСУ від 03.03.2022 № 73 (з наступними змінами). [3, с.12]

Література

1. Бойко І. Статистика загиблих на війні журналістів: стаття інфор.агенства УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/society/nazvano-kilkist-zhurnalistiv-zagiblih-na-viyni-v-ukrajini-12377238.html> (дата звернення 21.02.2024)
2. Жадько В.О. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки: навчальний посібник. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
3. Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С.П., Петков С. В. Військова журналістика. український аспект: становлення української військової журналістики. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 676 с.

Науковий керівник: Колкутіна Вікторія Вікторівна - доктор фіологічних наук, професор, зав. кафедри журналістики Національного університету «Одеська юридична академія»